N°. 165.

DE GRONDWET.

VERSCHIJNT
Alle dagen, behalve Zon- en Feestdagen.

PRIJS DER ADVERTENTIEN:
Van één tot zes regels. . . . . f 1.00.
Voor elken regel meer. . . . . 0.15.
Behalve de 35 cts. zegelgeld.

MAANDAG 5 DECEMBER.

UITGEVERS-DIRECTEUREN:
JOH. NOMAN en ZOON, te 's Gravenhage.

Brieven franco aan het Bureau De Grondwet.
Jan Hendrikstraat, n°. 259.

ABONNEMENTSPRIJS:
Voor 's Gravenhage per 3 maanden . . . . . f 4.50.
Voor de overige steden des Rijks . . . . . 5.00.

Hoofd-Bureau voor Ned. Oost-Indie:
VAN HAREN NOMAN EN KOLFF, te Batavia.
Prijs franco per Landmail voor Java en buitenbezittingen, per jaar, met vooruitbetaling bij het nemen van het abonnement f 60, Ned. Coür.

Het voorloopig Verslag der Tweede Kamer over het voorstel der negen leden, bereids in zijn geheel aan onze lezers bekend, munt uit door *donkere kleur* en *partijdigheid*.

Achttien folio bladzijden is het groot; maar aan de voorstanders van het voorstel zijn, ter ontwikkeling hunner gronden, naauwelijks *enkele* regels gegund.

Wij komen, opzettelijk, terug op dit merkwaardig stuk, uitgegaan van »het ware afdruksel der Natie«, en geredigeerd door eene meerderheid, die »eene beproefde vaderlandsliefde« aan den dag legt?

Eene enkele opmerking slechts voor heden.

Men heeft tot in het belagchelijke trachten uit te cijferen, dat de Staat onzer finantien *ongunstig* is!

De ontbroken 22 millioen ..... voor het vrijkoopen der slaven in de W. Indiën; terwijl de Minister van Koloniën eene commissie benoemt, om te onderzoeken, of emancipatie wel raadzaam zij?

Men wordt, plotseling, »de liberaalste der liberalen« en erkent *thans* de noodzakelijkheid, om groote sommen *voor Indië* te besteden, en laat zoodoende het nog onlangs gehuldigde stelsel los, dat Indië de citroen is, die door het Moederland behoort te worden uitgeperst.

Men berekent, dat met behoud der bestaande belastingen en bij de voortduring der gunstige omstandigheden, op niet meer gerekend kan worden dan op een jaarlijkschen vooruitgang van f 200,000 of f 250,000.

Men cijfert zelfs uit, dat over het dienstjaar 1854 een TE KORT kan ontstaan!

Wij behoeven wel niet te zeggen, *met welk doel* ruimschoots gebruik is gemaakt van »*l'art de grouper les chiffres.*« Met gerustheid, wachten wij het antwoord der voorstellers af.

Maar reeds nu behooren wij te constateren (en wij putten hier bijna uitsluitend uit *ministeriële* bronnen), dat, *weinige dagen geleden:*

[illegible] VAN LENNEP de afschaffing der Loterij verlangde, en [illegible] oordeelde, dat de schatkist althans f 400,000 kon missen;

de heer GEVERS VAN ENDEGEEST, uitrekenende hoe vele millioenen uitgespaard en hoe vele anderen geamortiseerd waren, verklaarde, dat het land op »*eene rampzalige* f 60,000« niet behoefde te zien;

de ministriële partij aandrong op eene aanzienlijke verhooging van de tractementen der diplomatie, hetgeen dan toch wel alleen door *weelde* en *overvloed* kan gewettigd worden;

de heer VAN HALL verklaarde, dat *al* de Ministers te weinig tractement hadden en alle ambtenaren hoogere bezoldiging verdienden, welke verklaring door een »vaderlandslievenden« *Minister* wel niet zou worden afgelegd, als de staat onzer finantiën inderdaad zoo slecht ware;

de voornaamste handelshuizen in Nederland, die dan toch wel met ons finantie-wezen bekend zullen zijn, verklaarden overtuigd te zijn, dat de schatkist het verlies der belasting van het tonnegeld kan missen;

de Minister van koloniën verklaarde: »dat de bezuinigingen en besparingen, alleen voor het departement van koloniën, reeds zijn geklommen tot *zeven en twintig tonnen gouds*, hetgeen uit het volgend jaar zal worden gebragt op *een en dertig tonnen gouds* en na 1854 op ruim *drie en een kwart millioen gulden 's jaars;*«

de Minister van Finantiën, bij de aanbieding der begrooting, mededeelde, dat het jaar 1852 had opgeleverd een *batig slot* van f 2,118,503.37½; de dienst van 1853 met *een niet minder aanzienlijk voordeelig slot* zou sluiten, en dat volgens de *raming* (die opzettelijk zeer laag was gesteld) het dienstjaar 1854 *een voordeelig slot* zou opleveren van f 1,572,760.80½; en sedert 1850 *bovendien* door amortisatiën eene jaarlijksche besparing was verkregen van 8½ tonnen gouds; welke besparing in 1854 tot 11 tonnen gouds jaarlijks zou aangroeijen.

Men moge de Natie, voor een poos, in het net der anti-revolutionnaire sophismen kunnen verwarren, zoodat zij voor een korten tijd het spoor bijster raakt; maar te vergeefs zal men trachten, het gezonde oordeel der Natie [illegible] af te leiden, om haar te doen gelooven dat *overschotten* zijn *te korten*; en dat er wel geld aanwezig is, om aan reeds rijk bezoldigde gezanten, Ministers en ambtenaren, *meer tractementen* toe te leggen, maar dat er geen geld aanwezig is, om haar zelve van eenige lasten te verligten, in den tijd, waarin de massa des volks onder het gewigt van *duurte* en *belastingen* gebogen gaat.

De Nederlander meent in n°. 1037, dat »*de Grondwet*, voorzeker toevalligerwijs, de noot voorbij heeft »gezien,« die gevoegd was bij de uitdaging »om vooral »aan te toonen, dat het vorig Ministerie aan de voor»schriften der Grondwet in hun onmiskenbaren *histo»risch-grammaticalen* zin met naauwgezetheid gedachtig »geweest is.«

Die noot luidde:

»Zie bijv. Artt. 11, 37, 73, 140, 147, 173, 194, »195, 5de addit.«

Wij schromen niet te verklaren, dat wij eene uitdaging van *de Nederlander* nooit onbeantwoord hebben gelaten; maar dat wij ons daarentegen wel hebben te beklagen over de Redactie van dat blad, die zoo menige toelichting van onze zijde de eer der overneming onwaardig keurde.

Met opzet hebben wij ons onthouden, het vorig Ministerie te verdedigen [illegible] trouw in de naauwgezette eerbiediging der voorschriften van de Grondwet; omdat de beschuldiging ons te onbestemd voorkwam.

Wij hoopten, dat bij de algemeene beschouwingen over de begrooting de gronden duidelijker zouden worden uiteengezet, waardoor het aan de leden van het vorig Ministerie mogelijk werd gemaakt, zich zelf te verdedigen, aangezien wij overtuigd waren, dat er bij hen geene de minste reden bestond om zich aan die zelfverdediging te onttrekken.

Wij zijn in die verwachting niet teleur gesteld en wij meenen ons te mogen vleijen, dat de uitkomst der beraadslagingen aan de constitutionnele partij eene nieuwe overwinning op de anti-revolutionnaire partij heeft verzekerd.

De Heer GROEN heeft niet regtstreeks het vorig Bewind durven aanvallen; — hij wierp daarop slechts een zijdelingschen blik en voegde er dadelijk bij: »*ik zal »het niet als parlementaire onbeleedfheid opnemen, wanneer »ik geen antwoord ontvang.*«

De Heer THORBECKE heeft daarop dadelijk geantwoord:

»De spreker heeft, hetgeen hij van het tegenwoordig Gouver»nement verlangt, overgesteld aan hetgeen het vorige was ge»weest. Hij heeft gezegd: het vroegere Bewind was uit den »aard van zijn beginsel onvermogend te voldoen aan de eischen »der Grondwet en aan de [illegible] het Nederlandsche Volk. — »Ik zal niet herinneren [illegible] hebben, noch vragen, »of dat van ons onvermogen heeft getuigd. Maar ik zal den »geachten Spr. mogen vragen: wat heeft hij, wat hebben de »zijnen gedaan? Welke aanleiding hebben zij ooit gegeven, om »iets te doen? Bij welke gelegenheid is hunne scheppende »kracht gebleken? Waar is hun voortbrengend vermogen, ik »zeg niet bij eene reeks van hervormingen, maar slechts bij »een enkel gedeelte, bij een enkel artikel eener Wet uitgeko»men? Mij dunkt: die vraag is geoorloofd jegens iemand, die »aan een ander onvermogen tegenwerpt!«

Wij hebben te vergeefs gezocht in de rede van den Heer GROEN, dat art. 11 der Grondwet *over de Souvereiniteit* werd ter sprake gebragt. Eerst toen de Minister van Justitie uit eigene beweging had verklaard:

»Het gevoelen van deze Regering is, dat de leiding van zaken »toekomt aan den Koning en dat de Ministers er verantwoordelijk »voor zijn; m. a. w. de Koning besluit en de Ministers voegen »hunne handteekeningen daarnevens om zich verantwoordelijk te »stellen;«

antwoordde de Heer GROEN:

»Er zijn *dus* (?) reeds gewigtige punten, waaromtrent wij »eensgezind zijn, *de Souvereiniteit van het Huis van Oranje*; »het *monarchaal gezag*; de Ministers zijn dienaren der Kroon. »de Koning niet de naamteekenaar der besluiten, hetzij van één »Minister hetzij van het Kabinet.«

Waarin lag nu het verschil in hetgeen de Minister van Justitie verklaarde en hetgeen de Heer THORBECKE daarop, overeenkomstig hetgeen sedert 1849 ontelbare malen is gezegd en bewezen geworden, liet volgen: »Het vorige Bewind heeft Koning en Regering *nooit* »*gescheiden;* het heeft Koning en Gouvernement *als* »*één*, den Koning als *hoofd* der Regering beschouwd?« Het verschil is alleen, dat het vorig Ministerie de taak begreep van een *constitutionneel* Koningschap en van een constitutionnéel Gouvernement, naar het begrip zelfs van den conservatieven GUIZOT; terwijl het tegenwoordige, om *een schijn van concessie* aan de anti-revolutionnaire partij te doen, tegen het constitutionneel begrip van regeren zoodanig zondigde, dat het *spreekt* van een wijze van regeren, als gezegd wordt dat thans in Frankrijk (ook al onder eene constitutie) geschiedt; dat het zich zelven *met woorden* verlaagt, ofschoon van het tegenovergestelde *der handelingen* ieder, en de Heer GROEN wel het *eerst*, overtuigd zal zijn. Door te verklaren: »wij teekenen maar wat ons wordt voorgelegd,« is het *droit divin* van den Heer GROEN niet erkend.

Wat blijft er nu over van de aantijging, dat het vorig Ministerie niet met naauwgezetheid [illegible]

Maar het doel is bereikt en de zaden van wantrouwen zijn gezaaid.

Niets moet meer op het gemoed van een Koning werken, dan de voorspiegeling van een geheime toeleg en bedoeling op de ondermijning van het Koninklijk gezag; en het is in het waarachtig belang der Natie, dat steeds uit 's Konings omgeving geweerd worden zij, die met baatzuchtige bedoelingen zulke zaden van wantrouwen in een Koninklijk gemoed trachten te doen wortelen. De Engelsche Constitutie, waarmede »*de liberaalste van de liberalen*« Graaf SCHIMMELPENNINCK, zoo hoog is ingenomen, heeft dat ook zeer juist ingezien. Een Constitutionneel Bewind, zal het krachtig zijn en blijven, moet er ernstig naar streven, dat het monarchaal gezag gehandhaafd worde, door te voorkomen, dat tusschen den Koning en zijne dienaren, krachtens art. 53 der Grondwet innig aan elkander verbonden, personen zich als raadslieden ongevraagd indringen.

En nu de anti-revolutionnaire partij. Zij moge onder de leus van »*Nederland en Oranje*« zich vereenigen, — ook verreweg de groote meerderheid der aanhangers van het tegenwoordig Ministerie acht de *verheffing* dezer partij voor Koning en Vaderland *verderfelijk*.

De constitutionele partij beschouwt die leus, zóó rondgevoerd, slechts als een middel, om de ware bedoelingen te verbergen; als een nieuw kleed van den geest van uitsluiting, welke die partij bezielt; in één woord, als een lokaas voor de *massa* opgehangen; — want de gehechtheid der anti-revolutionnairen aan *hun hoofd* is sterker dan die aan Nederland en Oranje.

Wij wijzen op feiten.

De achting en eerbied voor Vorsten, uit het Huis van Oranje gesproten, is niet groot; getuige het oordeel, dat over de regering der laatste Koningen is geslagen.

De voorstellingen der gedenkwaardigheden uit 's Lands geschiedboeken, zijn vervangen door de afbeeldingen van de vergaderzalen der Synode van Dordrecht, en de portretten der leden van het Koninklijk Huis hebben plaats gemaakt voor die van de HH. GROEN VAN PRINSTERER, DA COSTA en CAPADOSE.

De herinnering aan de historische feiten, die de verpligting der Natie aan het Huis van Oranje moeten verlevendigen, — zij wordt bij voorkeur gezocht in de tijdperken, die het thans levend geslacht niet hebben beleefd.

En men houdt niet op, om in de daden van het Huis van Oranje alleen datgene te onderscheiden, wat

een anti-revolutionnairen, en alzoo een anti-nationalen geest vertoont.

Wij stappen hiermede van art. 11 der Grondwet af.

De Tijd, in een beschouwing tredende, over de discussiën, welke in de zitting van 1 Dec. in de Tweede Kamer over het Onderwijs, hebben plaats gegeven, zegt, ten aanzien van de redevoering van den Heer GROEN o. a. het volgende:

Intusschen, het verdient opmerking, dat de heer Groen van deze discussie gebruik heeft gemaakt, om zijn extra parlementairen strijd over zijne begiaselen met dr. Fruin en den heer van Reesema in het parlement te behandelen. Dat is ongepast en volstrekt niet te dulden. Heeft de heer Groen een pennestrijd uitgelokt, hij verdedige zich in zijn blad, en des noods door brochures, en zoo hij wil door folianten. Maar zijn pennestrijd in het parlement over te brengen, de Tweede Kamer te misbruiken tot reinigingsplaats, waar hij de wonden tracht te zuiveren, hem toegebragt op het terrein van een wetenschappelijken strijd, dat is niet alleen tegen de orde, dat strijdt tegen alle gevoel van bescheidenheid en tegen de waardigheid der plaats, waar men de eer heeft te spreken, niet als bestreden schrijver van verschillende werken, maar als volksvertegenwoordiger.

De heer Groen eindigt met de betuiging, dat hij 1°. geen reactie vraagt. Dat is een doekje voor het bloeden. 2°. in zijn betoog indachtig is geweest aan het regt van allen. Zal hij 't ook daarbuiten blijven? 3°. en niets heeft gevraagd dan hetgeen met billijke wenschen overeenkomt; dat wij willen hopen.

De heer Groen heeft in dit gansche betoog maar eene zaak vergeten, namelijk dat zijne wenschen, die hij doet voorkomen, als waren zij van zijne partij uitgegaan, afkomstig zijn van katholieken oorsprong, waaraan de heer Groen ze ontleend heeft, zonder zulks met een enkel woord aan te geven. Dat is niet geheel overeenkomstig de billijkheid. De heer Groen weet immers, dat de voornaamste zijner wenschen door de Katholieken waren uitgezet en verdedigd vóór dat de heer Groen zich ooit op het terrein had vertoond.

Ten slotte biedt hij nog aan de regering een wenk en een steun, zoo als hij die gewoon is te geven aan alle ministeriën, die hij één voor een heeft helpen ondermijnen. Hij meent, dat de »vrienden« voor het ministerie zoo al niet een *onmisbaar*, dan toch een *bruikbaar* element zijn. 't Zal weldra nog moeten blijken wat daarvan is. 't Begin en 't slot van zijne redevoering van gisteren althans, waren niet geschikt om die bruikbaarheid, veel minder, om die onmisbaarheid te bewijzen, laat staan te bevorderen.

Nederlandsche rechtigheden.

In de avondzitting der Tweede Kamer, van 26 Nov., werd door onderscheidene leden gewezen op den onbehoorlijken invloed, dien, bij de jongste verkiezingen, sommige ambtenaren hadden uitgeoefend.

Onder de leden, die zoodanige handelwijs afkeurden, behoorde ook de heer GROEN VAN PRINSTERER. Onder anderen werden door hem de volgende woorden gebezigd:

»De geachte Spreker uit Maastricht (de heer THORBECKE) heeft gewezen op het komen van burgemeesters in kiesvergaderingen; het is niet *dáár* dat de invloed van ambtenaren op de meest afkeurenswaardige wijs uitgeoefend wordt. De invloed, meest verderfelijk voor de zedelijkheid der Natie, werkt op *meer bedekte, geheime, verraderlijke wijs*, en is doorgaans *onbewijsbaar*.»

Wij zijn het met den heer GROEN VAN PRINSTERER geheel eens.

En nu *de Nederlander* op dit punt. Men leest er het volgende, geschreven van wege *de Redactie*:

»De heer THORBECKE heeft gewezen op het komen van burgemeesters in de kiesvergaderingen, het is niet *dáár*, dat de invloed van ambtenaren op de meest afkeurenswaardige wijs uitgeoefend wordt. De invloed, meest verderfelijk voor de zedelijkheid der Natie, werkt op meer bedekte, geheime, verraderlijke wijs, en is doorgaans onbewijsbaar.»

Al dadelijk merkt men op, hoe zeer *de Redactie* van *de Nederlander* zich beijvert, de getrouwe weêrklank te zijn van den heer GROEN in de Kamer; gelijk deze zich er op toelegt, om uitgewerkte verhandelingen in de Kamer te geven *van de punten*, vooraf in de periodieke drukpers (*de Nederlander*) neêrgelegd, alhoewel het een misdrijf is, hetwelk door den heer GROEN — wordt het door *geen anti-revolutionnair* bedreven — op gevoelige wijze getuchtigd wordt.

Maar nu de zaak zelve.

»De invloed, meest verderfelijk voor de zedelijkheid der Natie, werkt op *meer bedekte, geheime, verraderlijke wijs*, en is doorgaans *onbewijsbaar*.»

Juist.

Men gaat niet huis aan huis rond, om de stemmen op te halen; dit ware al te openlijk, welligt ook nog al te eerlijk; men *fluistert*, *zegt* en *drukt* bijv.:

dat eene vorige Volksvertegenwoordiging en een vorig Gouvernement de Souvereiniteit van het huis van Oranje hebben *verloochend*;

dat men kiezen moet tusschen den *Koning* en een *Burger van den Staat*;

dat de Koning zijne residentie zal verleggen, bij aldien te 's Hage A werd gekozen; —

dat Breda zijne militaire academie zou verliezen, wanneer B werd benoemd;

dat Deventer het met zijn garnizoen en met de leveranciën van het Loo zou betalen, ingeval C aldaar werd gekozen;

dat men door X, Y en Z te kiezen, de Bisschoppen in geen geval in het land zou krijgen, enz. enz.

Ofschoon dat alles nu wel niet behoort tot het »*onbewijsbare*«, zal de heer GROEN, met ons in de afkeuring homogeen, ons wel willen toestemmen, dat het behoort tot het »*verraderlijke*«.

Buitenland.

ENGELAND.

De werving voor de 10,000 man vrijwilligers, ter bewaking van onze kusten, heeft thans een aanvang genomen.

— Uit eene handelsstatistiek blijkt, dat Singapore steeds in bloei toeneemt, en dat sedert 1846 het handelsverkeer van die plaats met 40 pct. vermeerderd is.

FRANKRIJK.

De keizer en keizerin zijn thans in de hoofdstad teruggekeerd.

— Er hebben bij gelegenheid van den verjaardag der gebeurtenissen van den 2 Dec. geen feesten plaats gehad; de 15 Aug. wordt als de eenige officiële feestdag gevierd.

BELGIE.

De afgevaardigden hebben het voorstel tot verbodsmaatregelen tegen den uitvoer van granen, zoo als men verwachtte, met groote meerderheid van stemmen verworpen.

— De graanmarkt in Brussel was Vrijdag jl. vrij wel voorzien; er was weder eenige neiging tot daling. Ook op de aardappelen-markt was een aanzienlijke voorraad.

DUITSCHLAND.

Een Frankforter blad antwoordt op de beweringen van de Engelsche drukpers, dat de pogingen van Frankrijk en Engeland om de Duitsche mogendheden tot hunne zijde over te halen mislukt zijn; en dat Duitschlands onzijdigheid de beste waarborg voor den vrede is.

Een halfofficieel Pruissisch blad prijst zeer de zinsnede in de troonrede, wegens de zelfstandige en onpartijdige gedragslijn van het Berlijner kabinet. »Laat ons voor den vrede arbeiden, zegt het blad, maar tevens niet vergeten, dat wij een weerbaar volk, aan welk hoofd de Voorzienigheid den Koning, onzen heer, geplaatst heeft.»

PRUISSEN.

De zamenkomst van de Eerste Kamer ondervindt moeijelijkheid, omdat vele leden hun ontslag hebben gegeven, die gemeend hebben, dat, na de aanneming van de wet betrekkelijk de nieuwe Pairie, hun mandaat was verstreken. Men gelooft evenwel, dat de Kamer ten slotte in genoegzamen getale zal zijn, om eene zitting te houden.

De graaf von Schwerin is met 136 stemmen tegen 123 tot voorzitter der Tweede Kamer benoemd, zijne gematigde en onpartijdige denkwijs wordt zeer geroemd.

SPANJE.

Den 26sten zijn de beraadslagingen bij de Cortes begonnen over de inhechtenisneming in der tijd van den afgevaardigde Gonzalo Moron. Zij zijn vrij hevig geweest en doen verwachten, dat het voorstel der commissie, om die inhechtenisneming als onwettig te beschouwen, zal worden aangenomen. Ook de zaak der ijzeren spoorwegen en de andere vraagpunten, die sedert maanden in zoo verschillenden zin in Spanje behandeld zijn, zullen waarschijnlijk stoffe tot vinnige beraadslagingen leveren.

TURKIJE.

Men wil altijd, dat de Russen zich gereed maken om den Donau over te gaan, althans om Kalefat aan te tasten. Den 26 heeft er eene groote wapenschouwing van de Russische magt plaats gehad.

Volgens berigten heeft in de Zwarte zee eene ontmoeting plaats gehad tusschen een Russisch en een Egyptisch stoomschip, welk laatste genomen en naar Sebastopol opgebragt is, benevens een Turksch koopvaarder.

Geroeliger nog voor de Porte, dan dit betrekkelijk klein verlies, is de meer en meerdere waarschijnlijkheid dat haar gezant, Namik-pacha, geen kans ziet, om eene leening in Londen en Parijs te sluiten, zonder waarborg van Engeland of Frankrijk, welke mogendheden tot zoodanige bescherming niet zouden willen overgaan.

Te regt merkt een dagblad aan, dat deze omstandigheid met het verlies van een veldslag gelijk zou staan, daar de Turksche schatkist door de buitengewone krachtsinspanning uitgeput is en de kosten voor den oorlog nog dagelijks vermeerderen.

Binnenland.

Staten-Generaal.

Tweede Kamer.

ZITTING VAN ZATERDAG, 3 DECEMBER.

In deze zitting is ingekomen eene Kon. boodschap, ten geleide van een ontwerp van wet, tot regeling van het armbestuur. — Drukken, ronddeelen en verzenden naar de afdeelingen.

Nog is ontvangen eene missive van den Minister van Buitenlandsche Zaken, ten geleide van een tusschen Nederland en Hanover, op den 9 Sept. jl. gesloten postverdrag. Drukken, ronddeelen en in handen gesteld eener commissie, bestaande uit de heeren: Blaupot ten Cate, van Bosse, van Wintershoven, van Frank en Boeije.

De beraadslagingen over Hoofdstuk V (Binnenl. Zaken) der Staatsbegrooting voor 1854, en wel in de eerste plaats over de onderdeelen der VII afd. (Onderwijs) worden voortgezet.

Alleen art. 86 (tractementen enz. der hoogleeraren enz. te Utrecht) geeft tot eenige discussie aanleiding. De heer VAN REEDE heeft zijn bezwaar te kennen gegeven dat, wanneer een thans bestaand emeritaat voor de geneeskunde zal zijn aangevuld, aan de hoogeschool, te Utrecht één buitengewoon hoogleeraar in de regtsgeleerdheid zal zijn, en wel de eenige in ons land wiens tractement beneden het minimum van het organiek besluit (*f* 1600) zal zijn, terwijl hem *f* 1000 werd verleend. Spr. stelde, met het oog op het kon. praerogatief geen amend. voor, maar wenschte de zaak onder de aandacht der Regering te brengen.

De heer VAN DER BRUGGHEN ziet van zijn voornemen af omtrent dit art. een amend. voor te dragen, niet omdat hij zich vereenigt met hetgeen gisteren door den heer GROEN daaromtrent is in 't midden gebragt, vermits hij integendeel van oordeel is, dat de vertegenwoordiging allezins bevoegd is, hooger dan de bij de begrooting gevraagde sommen toe te kennen, aan de Regering overlatende hiervan gebruik te maken. Hij ziet echter van zijn voornemen af: 1o. in het belang van het Ministerie, opdat het zich bij eene numerieke afstemming geene illusie make nopens de kracht van Spr. partij, welke niet bestaat in het numerieke, maar in de zedelijke kracht, zoo in als buiten de Kamer; 2o. omdat bij de weinig betoonde geneigdheid om aan de eischen van des Sprek. partij toe te geven, de vestiging van een vierde leerstoel te Utrecht welligt voor die partij eene al te grievende misrekening en teleurstelling zou opleveren. De MINISTER antwoordt op den eersten Spr., dat de bedoelde hoogleeraar voor eenige jaren aangesteld is, onder voorwaarde van geen tractement te genieten en zich met de collegiegelden te vergenoegen, dat men sedert, juist om zijne verdiensten, hem *f* 1000 heeft toegestaan, waarmede hij ook tevreden is. Nopens het door den tweeden Spr. aangemerkte zegt Z. Exc. dat de Reg. geenszins aan de Kamer de bevoegdheid wil betwisten, om de posten der begrooting te verhoogen, maar dat de Reg. de vrije beschikking over de sommen heeft, en aan den Koning de beslissing is, al dan niet hoogleeraren aan te stellen.

VIIIe *afdeeling* (kunsten en wetenschappen).

De heer HOEKWATER heeft in het breede de belangen der Delftsche academie besproken, vooral uit het oogpunt van het gewigt daarvan voor de industrie. Hij heeft zich beklaagd, dat de Regering niet genoeg van dat hooge belang schijnt doordrongen te zijn. Van den aanvang af, zegt hij, is men in de middelen voor die academie met bekrompenheid te werk gegaan. Sedert 1848 intusschen is het bestaan daarvan telkens op losse schroeven gesteld, ja dikwijls bedreigd. Die onzekerheid heeft alle verbeteringen weêrhouden. Eene opheffing zou bovendien den doodsteek van Delft zijn. Spr. geeft, ten stotte den wensch te kennen, dat alsnog de Delftsche akademie *pro memorie* op de begrooting mogt worden uitgetrokken.

De heer THORBECKE wenscht te spreken over de betrekking der Regering tot de beoefening der wetenschappen en kunsten. Op den voorgrond zegt hij er aan te hechten, dat ook te dezen aanzien de gedachte van het vorig gouvern. niet worde miskend. En nu vereenigt zich spr. in de eerste plaats met den heer BOSSCHA, omtrent hetgeen deze gezegd heeft, dat de bevordering der materiële welvaart en de instellingen van morelen invloed te zamen moeten gaan. Hij moet er alleen bijvoegen, dat in menig opzigt de materiële welvaart moet voorafgaan. — Omtrent een ander punt kan spr. zich echter niet met den heer BOSSCHA vereenigen, dat namelijk zoowel bij het vorige als bij alle vroegere gouvernementen geen eenheid van rigting, bestond in de bevordering der intellectuële en morele welvaart.

Spr. heeft zich afgevraagd waar dat gemis bestond? De heer BOSSCHA noemt het versnippering van krachten, maar deze is een gevolg der vroegere geschiedenis van het land. Door kunsten en wetenschappen onder een ander dep. te plaatsen, zou men ook niet meer erlangen. Niet de bureaucratie, maar de dagelijksche beslommering is oorzaak, dat men niet gezet aan een omvattend onderwerp kan arbeiden, en dan moet de regering vaak over meerdere jaren verdeelen, wat ijverige mannen gaarne op eenen dag tot stand gebragt zien. Spr. vreest, dat de uitkomst den Min. zal bedriegen, wanneer hij den heer BOSSCHA beantwoordt, dat hij zal onderzoeken of bij de academie van wetenschappen ook andere wetenschappen moeten worden gevoegd. Niet alle vakken staan toch gelijk.

De wis- en natuurkunde vorderen gemeenschappelijke vereeniging met de Regering, en heeft zij daarvan

medewerking noodig: de overige letterkundige arbeid is meer individueel. Men heeft ook gesproken van behandeling onzer reputatie buiten 's lands. Als dit slaat op de historische en staathuishoudkundige klasse, dan gelooft Spr., dat wij nog geen regt hebben op zoodanige reputatie. Spr. behandelt verder het punt der weerkundige inrigting te Utrecht, welke hij zegt, dat het vorige gouvernement heeft onder steund; dat der sterrewacht, waarvan hij het nut niet ontkent, doch waaromtrent men van de middelen afhangt; dat der academie te Delft. Hij gelooft, dat de belangen dier academie nog met denzelfden ijver behartigd worden. Hij wijst er echter op, dat die academie uit drie bestanddeelen bestaat. Het eerste, voor zooveel betreft de nijverheid, daarvoor is, volgens Spr., de academie uitnemend geschikt, en moet zij zelfs uitbreiding erlangen. Het tweede, nopens den waterstaat, zou intusschen gevoegelijk bij de militaire academie; het derde, geheel heterogeen bestanddeel, de opleiding voor O. I. ambtenaren, bij eene der hoogescholen gevoegd kunnen worden. Spr. merkt nog op, dat niets van hetgeen door de vorige regering is gezegd, de vrees voor eene opheffing wettigde.

Ten slotte onderzoekt spr. nog in het algemeen, hetgeen door den heer BOSSCHA is gezegd ten opzigte der bedoelingen der vorige regering. Hij gelooft dat dit lid te veel verlangde. Voor de wetenschap kan de regering veel om den schijn doen en om zich populair te maken. De geleerden omningen zich gaarne van een officieel karakter en van een officiëlen glans. Hieraan kan de regering echter niet altijd voldoen. Zij mag de kunsten en wetensch. ondersteunen, maar niet bevoorregten; al wat aan bijzondere vereenigingen kan worden overgelaten, moet door deze worden gedaan. Waar zij te kort schieten, steunt, helpt de regering; maar er is ook eene weelde van hulp, welke de persoonlijke inspanning verlamt en doodt: dit moet worden voorkomen.

De heeren DIRKS en MACKAY komen op tegen het denkbeeld, in de Mem. v. Beantw. voorgedragen, dat de Regeling in het subsidiëren voor kunsten en wetensch. door de tegenkanting in de Kamer belemmerd wordt. Zij wijzen aan, dat juist het tegendeel plaats grijpt, en zeggen, dat zelfs zij die voor bezuiniging zijn, omtrent kunsten en wetenschappen eene uitzondering maken.

De heeren WINTGENS, SCHIMMELPENNINCK VAN DER OYE, GEVERS, BAUD en RIJK bespreken allen het punt der Delftsche Academie, en verdedigen ieder op zijne wijze het nut dier inrigting.

De heer THORBECKE heeft onderscheiden sprekers beantwoordt. Dat hij niet vroeger eene meer duidelijke verklaring heeft gedaan, is het gevolg daarvan, dat de zaak bij de vorige regering aanhangig was. — Nopens hetgeen den heer SCHIMMELPENNINCK aanmerkte, moet hij antwoorden dat de ondervinding heeft geleerd, dat het onderwijs der beide andere vakken, dat der industrie in vele opzigten heeft benadeeld, waardoor de vraag ontstond, of alsdan alles moest vereenigd blijven?

De heer SCHIMMELPENNINCK VAN DER OIJE heeft de heer THORBECKE beantwoordt en gemeend, dat eene splitsing of scheiding der vakken bij de Academie te Delft, gelijk zou staan met de sloping van de instelling.

De heer VAN HOËVELL zegt, dat de eenige vraag waarop het hier aankomt deze is, 1o. of de tegenwoordige inrigting te Delft geschikt is ter opleiding van Indische ambtenaren en 2o. of het goed is, dat die ambtenaren uitsluitend van eene akademie hier te lande komen. Hij ondersteunt en ontwikkelt het denkbeeld van den heer THORBECKE, om de opleiding voor de Indische dienst naar eene der hoogescholen over te brengen. Voor de ambtenaren der eerste klasse is dit allernoodzakelijkst, maar ook voor die der andere klassen, die eerst het algemeen politechnisch onderwijs te Delft zouden kunnen ontvangen en daarna de hoogere vakken aan eene der Hoogescholen.

Hij gelooft dus, dat de denkbeelden door den Spr. uit Maastricht ontwikkeld, zeer doelmatig en zeer uitvoerbaar zouden zijn. Wat de tweede vraag aangaat meent hij, dat er in het algemeen vrije concurrentie moet bestaan. Hij acht het vooral eene onregtvaardigheid, Indische ouders te verpligten, hunne kinderen naar hier te zenden, die zij tot ambtenaren wenschen op te leiden. Die noodzakelijkheid levert eene voorname reden van ontevredenheid in Indie op. Hij wenscht dus, dat in Indie gelegenheid besta tot opleiding voor het vak van Indisch ambtenaar,

De *Min. van Binn. Zaken* gelooft dat de discussien en beschouwingen zich bepaald hebben tot een post, die niet op de begrooting voorkomt. Hij zal de sprekers niet volgen in de ontwikkeling hunner denkbeelden hoe de academie te Delft moet worden ingerigt. Geen der sprekers, ook niet zijn geachte voorganger, hebben eenige bedoeling kenbaar gemaakt om de academie op te heffen. Hij kan de stellige verzekering geven, dat dit ook *niet ligt* in de bedoeling der tegenwoordige Regering. Het is echter eene andere vraag of die instelling geene wijzigingen zou moeten ondergaan. Het was Z. Exc. bekend, dat zijn voorganger te dien aanzien eenige denkbeelden had, welke heden door hem zijn ontwikkeld. Z. Exc. is deswege tot hiertoe tot geene bepaalde beslissing gekomen. Uit dien hoofde heeft hij geen post op de begrooting geplaatst.

Dit is nu wel, dan weder niet geschied. Hij gelooft nu dat het beter is daarom geene verandering te brengen, zoolang over de veranderingen in de instelling niet bepaaldelijk zal zijn beslist. Mogt het hem gegeven zijn in een volgend jaar de begrooting weder op te maken, dan hoopt hij den post definitief daarop te kunnen plaatsen. Z. Excl. zal op de wenken door sommige sprekers en ook vroeger door den min. van kolonien nopens de academie in het midden gebragt, de noodige aandacht vestigen en ze verder raadplegen. Z. Excl. beantwoordt voorts de heeren DIRKS en MACKAY. Hij heeft volstrekt geen verwijt aan de vertegenwoordiging gedaan, maar hij licht zijne bedoeling met de woorden in de mem. van beantw. vervat, waartegen die sprekers zijn opgekomen, nader toe.

De heer HOEKWATER zegt den Minister dank voor de geruststellende verklaring, door hem gegeven, zoodat hij thans van het voornemen afziet, om een amendement voor te dragen, om een post voor de academie op de begrooting te plaatsen.

De heer STOLTE wederlegt het gevoelen van den heer VAN HOËVELL. Hij merkt op, dat er sedert eenigen tijd eene maatschappij voor opvoeding van jongelieden uit Indie bestaat, ten gevolge waarvan de jongelieden in fatsoenlijke gezinnen als kinderen des huizes worden opgenomen en verzorgd. Zij worden dus niet aan zich zelven overgelaten.

Artt. 96—98 zijn goedgekeurd.

Art. 99. Onderhoud van historische gedenkteeken. — De heer v. LENNEP heeft bij gelegenheid der behandeling van dit artikel de aandacht der Regering op drie onderwerpen gevestigd, die tot de historische herinneringen betrekking hebben. Hij wijst op het voorbeeld van Groot-Brittannie, waar men zich zoo zeer beijvert, zorg te dragen, dat zulke herinneringen niet verloren gaan, of ze des noods vernieuwt. Ten eerste wijst hij op een gebouw te Delft, de vroegere woonplaats van Willem I. Ten tweede zijn in de abtdij van Egmond de zerken der graven van Holland en Zeeland in het jaar 1825 voor *f* 200 verkocht. Ten derde vestigt hij de aandacht op de Loterij-zaal.

Bij de behandeling van het tweede punt gaf Spr. te kennen, dat de 2e klasse van het Kon. Ned. Instituut zich die zaak had aangetrokken, maar dat die instelling sedert ook al opgeheven is, terwijl Spr. in het voorbijgaan opmerkte, dat dit eene politieke feil geweest was, die nadeelig gewerkt heeft voor de partij, die haar had verlangd.

De heer THORBECKE herinnert den Spr., dat toen deze nog geen lid der Kamer was, door hem Min. de redenen voor de opheffing van 't Instituut in 't breede zijn ontvouwd. Wat nu betreft de qualificatie, dat deze opheffing was eene impolitieke daad, in den zin, waarin die Spr. dit deed voorkomen, namelijk dat de opheffing niet bevorderlijk is geweest aan het persoonlijk belang van het vorig gouvern., ja, dan neemt hij die benaming met beide handen aan. Het is zoo, het vorig gouv. heeft steeds bij deszelfs regeringsdaden het persoonlijk belang buiten aanmerking, buiten berekening gelaten, maar zich afgevraagd, wat meent de regering dat noodig en nuttig is voor het land?

De MINISTER heeft, in antwoord op den heer v. Lennep, te kennen gegeven dat de Regering belang blijft stellen in het behoud en het herstel van onze geschiedkundige herinneringen. Zij zal gaarne doen wat kan om aan speciaal aangewezen punten gevolg te geven.

Daarna zijn verder zonder discussie de volgende artikelen tot 136 aangenomen. Bij dat art. heeft de heer WESTERHOFF aangedrongen tot *algeheele* afschaffing van het premie-stelsel op de visscherij. Hij zal tegen 't artikel stemmen.

De heer SLOET heeft een amendement voorgedragen, om de premie op nieuw te verminderen.

De heeren MACKAY en VAN HOËVELL hebben het amendement ten sterkste ondersteund. De *Minister* heeft de noodzakelijkheid niet ingezien. De premiën kunnen vervallen, zoodra de verbodsbepalingen opgeheven zullen zijn, en hij hoopt zoo spoedig mogelijk tot regeling der zaken van de visscherij over te gaan.

Men gaat tot de stemming over: het amendement wordt met *ééne* stem verworpen: 32 leden verklaarden zich tegen en 31 voor. Daarna is het ongemotiveerde amendement aangenomen met 43 tegen 21 stemmen.

De heeren HUGENHOLTZ en OOSTING dringen aan op de verbinding van Friesland met het overige telegraafnet. — De Minister zal zich beijveren daaraan spoedig te voldoen.

Vervolgens is het geheele hoofdstuk aangenomen met *algemeene* stemmen.

Verdaging tot Maandag. Beraadslaging alsdan van hoofdstuk VI (*Hervormde Eeredienst*).

's Gravenhage, 8 December.

Z. M. heeft benoemd tot ontvanger der directe belastingen van het derde arondissement te Amsterdam, de heer C. A. Gobius, thans ontvanger der directe belastingen te Middelburg.

Z. M. heeft benoemd tot ontvanger der directe belastingen en accijnsen te Beetsterzwaag c. a., den heer W. Duifjes, thans ontvanger derzelfde middelen te Finsterwolde.

Gisteren middag hebben aan het diner ten hove, hunne Excl. de Minister van Oorlog en Marine, de militaire opperbevelhebber van Indie de luit. gen. de Steurs, benevens vele generaals deelgenomen; gedurende den maaltijd werden er door het muzijkcorps van het regement grenadiers en jagers muzijkstukken uitgevoerd.

• Door Z. K. H. Prins Frederik, wordt heden op zijne goederen aan den Leijdschen weg eene groote jagtpartij gehouden, waartoe vele aanzienlijken zijn uitgenoodigd.

• Den 29sten Nov. jl. is te Brussel in den ouderdom van 71 jaren overleden, de Hoog Welgeboren Heer ridder Edzard Guillaume de Coopmans, kommandeur der orden van Dannebrog, van den Nederl. Leeuw en van verschillende anderen, kamerheer van Z. M. den Koning van Denemarken, HD. minister-resident bij de hoven der Nederlanden en van België. Hij is gister plegtig te Brussel ter aarde besteld. De overledene wordt zeer betreurd wegens zijne edele hoedanigheden en verdiensten.

De Staat van den Nederl. bank op 30 Nov. jl. was: omloopende bankbilletten *f* 77.870.965; saldo's van courant *f* 38.780.677.62; munt en munt-materiaal *f* 88.270.931.72.

Van regeringwege worden ten behoeve der kamers van koophandel en fabrijken verzonden: 1°. een op den 3den dezer te Hannover uitgevaardigd patent, waarbij, ten vervolge op dat van 15 Augustus jl., eenige bepalingen der Pruissische tolwet nopens den in- en uitvoer van waren ter zee, worden afgekondigd, die met 1° Januarij 1854, ook in Hannover in werking komen; 2°. opgaaf van de tarra-usantien, die met 1° Januarij 1854, bij den suiker-handel te Hamburg worden ingevoerd.

---

* * Men schrijft ons uit LEIJDEN:

De vierde verkooping van gronden in den drooggemaakten Haarlemmermeerpolder heeft opgebragt de som van *f* 244,900, bedragende over 583 bunders ruim *f* 420 per bunder. De voornaamste koopers waren de HH. J. A. Beijerinck voor *f* 22,100 en P. van Geer voor *f* 21,900 beiden te Leijden en J. v. d. Breggen te Leijmuiden voor *f* 23,100. Ditmaal zijn 196 bunders onverkocht gebleven.

Dezer dagen is, een jong meisje van 18 jaren, in de gemeente Voorschoten, in hechtenis genomen, beschuldigd van brandstichting.

De heer mr. H. J. Koenen heeft zijne voorlezingen in de maatschappij *Felix Meritis*, afd. koophandel te Amsterdam, eergisteren besloten met eene rede over de mededinging en onderlinge verhouding van zeil- en stoomvaart tot elkander.

Gisteren heeft bij de arr.-regtbank te Amsterdam de plegtige installatie plaats gehad van den nieuw benoemden substituut officier mr. W. H. J. Jolles.

Men schrijft ons uit Hontenisse van den 1sten dezer Nadat de Heer van Geuns maandag jl. zijne eerste voorlezing te Hulst gehouden had, en Zijn Ed. tot dat einde gisteren herwaarts was gekomen, heeft hij zijne eerste les gegeven, en wel over de lucht en derzelver eigenschappen. De hiervan gegevene definitien gingen vergezeld van gepaste proefnemingen als bewijzen van hetgene voorgedragen werd.

Alvorens zijne werkzaamheden te beginnen werd de heer van Geuns door den heer E. Vogelvanger med. doct. te Hulst aan de hoorders voorgesteld en het doel zijner te geven lessen duidelijk gemaakt.

Op 30 November jl. had te Arnhem de eerste algemeene vergadering plaats van de vereeniging tot het verschaffen van geschikte woningen aan de arbeidersklasse te dier stede. De vergadering met eene gepaste toespraak door den tijdelijken voorzitter, mr. C. P. Hennij geopend zijnde, — waarbij hij mededeelde, dat eene som van *f* 76,500 door de deelnemers was bijeengebragt, — werd het bestuur gekozen bestaande uit de heeren: N. W. Buddingh, M. H. Conrad, Mr. W. H. Dullert, Mr. C. P. Hennij, J. D. van Leeuwen, C. F. Tropst en dr. J. J. Waltersom. De eerste aanstoot tot het oprigten van deze vereeniging was door den heer W. Post. gegeven. (*Arnh. C.*)

Men meldt uit Doesburg, dat van daar op 30 Nov. jl., aan de Tweede Kamer is ingezonden een adres, voorzien van 88 handteekeningen, allen van stemgeregtigde inwoners dier gemeente, houdende adhaesie aan het voorstel der negen leden.

Z. M. heeft toegestaan de afscheiding van de Nederl. Israëlitische gemeente te Steenwijk, om te bestaan als eene afgescheidene Isr. gemeente, onder den naam van Beth Jacobs; alsmede tot het bestaan van eene Isr. gemeente te Ommen, als bijkerk onder het ressort der hoofdsynagoge te Zwolle ring Deventer. (*Pr. Zw. C.*)

Behalve het reeds medegedeelde verzoekschrift dat uit Middelburg aan de tweede kamer is gezonden, circuleert daar ter stede nog een ander adres van den volgenden inhoud: Aan de tweede kamer der Staten-Generaal.

Geven de ondergeteekenden eerbiedig te kennen, dat zij met groote belangstelling vernomen hebben het voorstel door 9 leden uwer vergadering, de heeren de Man, ter Bruggen Hugenholtz, van Bosse, van Hoëvell, Thorbecke, Reinders, Dommer van Poldersveldt, van

Eek en Storm, gedaan tot afschaffing van het tonnengeld op de zeeschepen en van den accijns op het geslagt.

Dat zij in allen deele met dat voorstel overeenstemmen, en overtuigd zijn, dat alle belasting op de eerste levensbehoefte het volk verarmt en ontzenuwt; dat de tegenwoordig bestaande accijns op het geslagt, als het ware eene premie op den uitvoer kan worden genoemd, ten gevolge waarvan de Engelschman, die dezen accijns niet betaalt, zich het vleesch van runderen uit Nederland naar Engeland gevoerd, goedkooper kan aanschaffen, dan de Nederlander zelf dit in zijn eigen land kan doen:

dat velen in Nederland, dien het thans te zwaar valt, om zich rundvleesch aan te schaffen, zich bij afschaffing van den daarop rustenden accijns ten bedrage van minstens 10 cent per pond, alsdan daarvan zullen kunnen voorzien.

Dat zoo als uit de Memorie van Toelichting bij dat wets-voorstel gevoegd, blijkt, en ook buitendien genoegzaam bekend is, de schatkist het daardoor te lijden verlies aan inkomsten ruimschoots kan dragen.

Dat naar hunne overtuiging de afschaffing dier genoemde belastingen derhalve niet alleen is een volkswensch, maar ook een volksbelang.

Redenen waarom zij met aandrang verzoeken, dat het aan de Tweede Kamer der Staten-Generaal moge behagen, zich met het genoemd voorstel van wet, door 9 leden uwer vergadering gedaan, te vereenigen.

(*P. Z. C.*)

÷ Onze Correspondent te 's Bosch meldt ons: Wij vernemen uit zeer goede bronnen dat, even als in Holland reeds is geschied, ook hier de Aartsbisschop van Utrecht, Mr. J. Zwijsen, Vicaris Apostolicus van het bisdom van 's Hertogenbosch, den 27sten December a. s., bij gelegenheid van den feestdag van St. Jan eene plegtige mis in de hootdkerk van St. Jan zal opdragen, ter gedachtenis van de herstelling der Bisschoppelijke zetels in Nederland; dat er bij die gelegenheid eene negendaagsche godsdienstoefening zal gehouden worden tot dankzegging, en eenige Paters Redemptoristen uitgenoodigd om gedurende die dagen in de St. Jans kerk de Catholijken door stichtende predikatiën tot de deugd op te wekken, en in alle R. C. kerken der stad biecht te hooren.

— Te Tilburg moet verleden Donderdag voor de eerste maal gazlicht met goed gevolg gebruikt zijn geworden. 's Hertogenbosch is nog niet zoo gelukkig, en zulks heeft men aan ettelijke personen te danken, die onvermoeid hunne bezwaren, tegen de oprigting eener gazfabrijk alhier, inbragten. De Koninklijke magtiging daartoe is zoodoende zeer vertraagd maar niet teruggehouden, daar deze eindelijk verleend is. En niettegenstaande die aangelegenheid nu als eene afgedane zaak te beschouwen is, heeft men zich nog deze week met een verzoekschrift, daartegen bezwaren inhoudende, tot den Koning en tot den Gemeenteraad gewend. De Gemeenteraad kennis krijgende van dat request, is van oordeel geweest tot de orde van den dag over te gaan, en het is te verwachten dat dit het lot ook in het Koninklijk Kabinet wezen zal. Het is dan zeker, dat de gazfabrijk dezer stad op het Orthen-einde zal geplaatst worden, en den volgenden winter ook hier algemeen van gazlicht zal kunnen gebruik gemaakt worden.

— △ Onze correspondent uit Meppel berigt ons:

Bij de herhaalde weigering van den raad dezer gemeente, om een tweede jaag- of trekschuiten-veer tusschen Assen en Meppel te willen doen daarstellen, wil het Gemeentebestuur van Assen nu pogingen in het werk stellen, om een jaag- of trekschuiten-veer tusschen die gemeente en Staphorst te doen inrigten. Dat vaartuig zal dan bij de Eekmolenbrug aankomen en afvaren en alzoo in de onmiddellijke nabijheid dezer gemeente.

Wij kunnen ons geen denkbeeld vormen van deze handelwijze van de leden van een bestuur, die zoo gaarne willen erkend hebben, de belangen van hunne gemeente in het bijzonder en die van het algemeen tevens, voor te staan.

In deze toch worden die belangen opgeofferd aan de meer dan dubbele broodwinning van eenige weinigen, en wij hopen dan ook dat die concessie spoedig zal gevraagd en verkregen worden.

— Heden morgen werden de benoemde 1e. luit. Klokke en 2e. luit. de Jonge voor het front der dienstdoende schutterij plegtstatig geinstalleerd en tevens werd het bewijs van 15jarige getrouwe dienstverrigtingen bij die schutterij, uitgereikt aan den muzijkant H. van Urk.

Men schrijft ons uit 's Hage, aldus zegt *de Tijd*:

»Van elke goede, ja zelfs soms van de beste zaak, is misbruik te maken. De periodieke drukpers, welker verhevene roeping, eerlijk vervuld, in het algemeen belang hoogst weldadig werkt, wordt soms schandelijk misbruikt, tot voldoening van onedele driften. Een sprekend bewijs kwam mij daarvan heden onder de oogen. Ik kan niet nalaten, met een paar woorden aan mijn gevoel van verontwaardiging, door de lezing van dat insidieus stuk opgewekt, lucht te geven.

»Het *Journal du Limbourg*, heeft kunnen goedvinden, om een' van de beste volksvertegenwoordigers, den heer van Wintershoven, afgevaardigde uit Maastricht, *indirekt* te beschuldigen. Het *Journal du Limbourg* beweert, dat de heer v. Wintershoven, zoude hebben getracht van den minister van Justitie, eene betrekking in zijne provincie te bekomen; waarschijnlijk die van advokaat-generaal, ter vervulling der plaats, opengevallen door de benoeming van Mr. Borret tot Staatsraad. Het *Journal* beweert wijders, dat de minister van Justitie later aan dien afgevaardigde *eene andere betrekking zoude hebben aangeboden*. Zoowel het een en het ander is een kwaadaardige leugen, en zal gewis door de *onafhankelijke drukpers* naar waarde worden beantwoord.

»De vertegenwoordiger uit Limburg staat zoowel in zijne provincie als hier in de residentie te hoog aangeteekend, zijne eerlijkheid is te zeer verheven boven dergelijke lastertaal, dan dat iemand, wie dan ook, gewicht zal hechten aan die lage middelen, om zijn naam in verdenking te brengen.

»Het *Journal* bewijst daarenboven eene slechte dienst aan den minister van Justitie, en de geheele toedragt dezer zaak getuigt van eene *onhandigheid*, welke men alleen van een blad kan verwachten, dat niet meer in staat is, om regt door zee te gaan.»

Ingezonden Stukken.

Mijnheer de Redacteur!

In den bundel *Gedichten* van Mr. J. van Lennep, waarvan dezer dagen eene tweede editie het licht zag, komt eene ontboezeming voor, getiteld: *Aan mijn Vaderland*. Zij werd in den jare 1848 opgesteld, en beschrijft in kernachtige taal het verval, waaraan hier alles, vooral sedert de nieuwe orde van zaken, ten prooi is. Sedert 1848 is er echter zoo veel gebeurd, dat het gedichtje niet meer op de hoogte van zijn tijd schijnt te zijn. Ik heb getracht in die leemte te voorzien, en bied u hierbij eene gewijzigde lezing van het geestig stukje aan.

AAN MIJN VADERLAND.

Schoon uw glorie zij verdwenen,
  Die weleer zoo schitt'rend blonk,
Sinds het volk zich in het voorjaar
  Aan den bisschop dronken dronk:
Schoon geen zweem u zij gebleven
  Van de wijdgeduchte macht,
Die weleer den Franschen Koning
  En zijn heir ten onder bracht:
Schoon dat alles is verdwenen,
  Al die veerkracht, al die moed,
Schoon ge thans den Franschen Keizer
  Vleijen.... wanneer dienen? moet:
Schoon men hier geen wet mag maken,
  Of er gaat een afgezant
Eerst eens over d'*indruk* praten
  Met een Vorst van 't buitenland:
Schoon de stem van uw gezanten
  Aan Euroop geen wetten schrijft,
Daar van Hall en 't Ministerie
  Magtig »vredelievend« blijft:
Schoon (al zondt ge ook een eskader,
  Och, het baat u niet met al)
Men tot zelfs de Turksche kwestie
  Zonder u beslechten zal:
Schoon niet langer Pauw noch Aarssen,
  Beuningen noch Jan de Wit,
Maar een dichter als — vul in maar! —
  In uw raadsvergaad'ring zit:
Schoon uw Staatkunst ging verloren,
  [illegible]
En 't hier vol van Groenianen
  Als van paddestoelen groeit:
Schoon de vrijheid, waar we op boogden,
  Als op 't onwaardeerbaarst pand,
Slechts besta in 't vrije last'ren
  In een oude wijven krant,
In het smalen op zijn meerd'ren,
  In 't verguizen van elk een,
Die niet instemt met adressen
  Van een opgeruid gemeen:
Schoon hier, na de voorjaarsstormen,
  Geen verdienste wordt geteld,
En die 't domst is, ook het grofste
  Op de grootste Staatsliên scheldt:
Schoon men hen, wien zingenengte
  Meer dan zede en pligt bekoort,
Met het onbeschaamdste wezen
  Nog van »veêrkracht« praten hoort:
Schoon zich elk op 't zeenst hier toeleg',
  Tot in 's Lands vergaderzaal,
(*Regel* maken zij zelfs vrouw'lijk!)
  Op 't verknoeijen van de taal:
Schoon niet meer van uw geleerden,
  Als voorheen, Euroop gewaag',
Spijt een faculteits-examen,
  Weêr de jeugd zoo nutt'loos plaag':
Schoon de wet aan ieders godsdienst
  't Eigen regt hebb' toegezeid,
Maar men dat verheven voorschrift
  Schendt uit onverdraagzaamheid:
Schoon men in de Tweede Kamer
  Heel veel van »beginsels« lelt,
Maar niet elk daar op zijn plaats is,
  Waar 't praktijk, en hand'len geldt:
Schoon men d'eerbied, u verschuldigd,
  Vaderland, zoo gansch vergeet,
Dat men 't zout'loost' almanakje
  Straffeloos reeds *Holland* heet:
Schoon gij van uw vunze dampen
  Evenmin als van uw schuld,
Zelfs al blijft van Doorn Minister,
  Nimmer u bevrijden zult:
Schoon belasting op belasting
  Ons hier plage aan alle kant,
En een elk, die ze af wil schaffen,
  Stuit op laffen tegenstand....
Toch nog blijf ik u beminnen,
  Want, hoe naar dat alles zij,
Moed! van Lennep zal u redden,
  Redden van.... de Loterij!

Advertentiën.

⁎ Getrouwd:

HENRICUS W. C. CROOSWYCK

met

JOHANNA MARIA BOGARS.

Haarlem,
1 December 1853. (208)

Te Rotterdam ligt in lading naar St. Thomas en Curaçao, voor PASSAGIERS en GOEDEREN *om spoedig te vertrekken*: Het Gezin[illegible] Schoener Koffschip [illegible]. Te bevragen bij den Ree[der] *H. VAN RIJCKEVORSEL*, of bij de Cargadoo[rs] *KUYPER, VAN DAM & SMEER*. (209)

Prijs-Courant der Effecten.

AMSTERDAM, 3 December 1853.

Nederland.	Pct.		Rusland.	Pct.	
Ned. W. Schuld.	2½	61 3/16 1/8			
Dito Certificat.	3		Hope 1798/1816	5	103 7/8 4 1/8
Dito dito	4	92 9/16	Dito 1828/1829	5	102 3/8 3/4
O. I. Leening.	4		Cert. 1831/1833	5	
Amort. Syndic.	3½		Dito Dito	4½	
Hand.-Maats.	4½		Dito *Hope*	4	89¼
Belgie.			Dito *Stieglitz*	4	
Certificaten	2½		Dito dito 5e Ser.	4	87¼
Dº *Rothschild*	2½		Inschr. Assig.	6	
Frankrijk.			Certific. dito	6	
Obligatien	3		**Polen.**		
Spanje.					
Nieuwe	1	21 5/8 11/16	Obligatien	4	
Dito Buitenl.	3	45 3/8	**Oostenrijk.**		
Dº Binnenl. c/m.	3	41 1/8 1/4			
Bew. Sp. Com.			Metalliek	5	75 3/8 11/16
Amort. Schuld.			Dito bet. Amst.	5	90 5/8
Portugal.			Dito letter B	5	90 3/8
Londen nieuwe	5	35 3/16 1/4 1/4	Dito 1847	2½	39 1/8 3/16
Dito uitgest.	4		Dito 1851/1852	2½	39 1/8 5/16

Mexico, te Londen 3 pct. 23; Dito Onb. 22⅞.

Bij zeer geringen handel was de markt over het geheel iets beter gestemd, zonder dat eene der fondsensoorten eenige afzonderlijke vermelding verdienen.

FRANKFORT, Vrijdag, 2 Dec. 5 pct. Metall. 79 Bankact. 1342; Loten fl. 250 115; 1 pct. Spanje 21 13/16; 3 pct. dito 40¾; Wissel op Weenen 102.

Weinig variatie; geld abondant; disconto 4 pct.

LONDEN, Vrijdag 2 December, Consols op t. 94⅞ à 95; Mex. N. 3 pct. 24¾; Portug. 4 pct. 41; Spanje 1 pct. 22.

PARIJS, Vrijdag 2 December. Fr. 4½ pct. op t. 100.25; dito 3 pct. op t. 74.60; Spanje binn. 3 pct. 42; dito 1 pct. 21¾; Belgie 4½ pct. 93¾; Rusl. 4½ pct. 96; N. Metal. 5 pct. 91⅞.

WEENEN, Vrijdag 2 December. N. Metal. 93 1/16; dito letter B 109¼; Bankactien 1346; Lomb. 5 pct. 100¼; Loten fl. 250 135¾; Wissel Lond. 11.19; Parijs 136½; Zilver [illegible]

MADRID, Dingsdag 29 November. Spanje binn. 3 pct. 42 1/16; dito nieuwe 1 pct. 23⅜.

Bij JOH. NOMAN en ZOON te [illegible]